

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ SZAKMA

1. A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
- 1.2 A szakma megnevezése: Szociális és rehabilitációs szakgondozó
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0923 22 06
- 1.4 A szakma szakmairányai: -
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -
- 1.9 Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):
  - 1.9.1 Tanulói jogviszonyban: 5 éves technikumi iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás.
  - 1.9.2 Felnőttképzési jogviszonyban: az 1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
- 1.10 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 440 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 320 óra

A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 1.9 és 1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

2. A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, valamint a munkaterület leírása:

Felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális és/vagy egészségügyi végzettségű szakember irányításával végzi tevékenységét. Megtervezi és megszervezi, ellátja és irányítja az ápolási és gondozási feladatokat, foglalkoztatásokat és rehabilitációs tevékenységeket. A szociálisan hátrányos helyzetben lévő emberek személyes szükségleteinek felmérése után hozzásegíti a rászorulókat a megfelelő segítség igénybeviteléhez. A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások és szakosított szolgáltatások igénybevevői számára szakszerű segítséget tud nyújtani az alapápolás, gondozás, a rehabilitáció és a fejlesztés területén. Munkája során figyelembe veszi a szolgáltatást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális és egészségügyi szükségleteit, a szolgáltatásnyújtás során az igénybevevő személyes szükségletei és a szolgáltató/intézmény profilja alapján alakítja ki a gondozási tevékenységét. A mindennapos és kreatív tevékenységek végzésében segíti az ellátottak szocioterápiás foglalkoztatását, munkatevékeny-

ségét, fejlesztő foglalkoztatások és szabadidős tevékenységek, munka és terápiás jellegű foglalkoztatások szervezésében és lebonyolításában vesz részt. Személyi segítséget nyújt az egyéni és csoportos tevékenységhez, részt vesz a fogyatékossgal élő személy rehabilitációjában, habilitációjában. Munkájában nagy gondot fordít a prevenciós munkára, az önálló életvezetés támogatására. Ennek érdekében ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével. Munkájában gondot fordít arra, hogy szakmájával kapcsolatosan innovatív megoldásokat javasoljon. A szociális problémamegoldásban irányítással, kompetenciájának megfelelő területen önállóan dolgozik.

3. A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Szociális és rehabilitációs szakgondozó	3511	Szociális segítő
	3513	Szociális gondozó, szakgondozó
	3515	Ifjúságsegítő

4. A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.1 Iskolai előképzettség:

Alapfokú iskolai végzettség

4.2 Alkalmassági követelmények

4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

5. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

- digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchart tábla
- audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, episzóp, mozgókép-, filmvetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)
- asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor
- internet szolgáltatás, tv (központi, zárláncú)

Elsősegélynyújtáshoz alkalmas eszközök: (Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

- gyorstapasz
- gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mull-lap (kicsi, nagy, közepes)
- kötözőkendő
- kompressziós pólya
- rögzítő pólya
- háromszögkendő
- alumínium bevonatú elsősegély takaró
- hajlított elsősegélyolló
- fertőtlenítő oldat/spray
- egyszer használatos kesztyű

- kéztisztító (folyékony)
- defibrillátor
- sebimitáló
- ambubaba

Alapápolás és a gondozás eszközei: (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- konyhabútor, mikrohullámú sütő
- edénykészlet (lapos-, mély-, kistányér felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)
- az étkezéshez szükséges egyéni tálcás rendszer bemutatásának eszközei
- étkészlet (kanál, villa, kés, kiskanalak felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)
- pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegítató pohár, csésze-, pohártartó
- szalvéta és szalvétatartó
- tálca
- kancsó
- konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmixgép)
- papírtörölő, egyszer használatos terítő
- háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törölő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprő, lapát stb.), papírtörölő, fertőtlenítő törölkendő
- pedálos szemeteskuka
- fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyozóban használható fürdetőszék, gurulós fürdetőszék
- manikűr-, pedikűrkészlet (körömcipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkefe
- nylon köpeny, védőruha
- ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)
- háztartási textíliák: (nagy- és harántlepedő, kis- és nagypárna-, paplanhuzat, vízhatlan és légáteresztő ágynemű- és matrachuzatok, ágy- és matraccvédő lepedő), textília borogatóhoz, egyszer használatos és hagyományos mosdókesztyű, törölköző
- egyszer használatos betegápolási eszközök
- hálóing/pizsama, köntös
- papucs
- egyszer használatos kesztyű, szájmaszk
- prevenció és betegkényelmi eszközök: sarok- és könyökgyűrű, lábtámasz stb.
- házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló, adagolók, gyógyszerek, bőrfertőtlenítő, tápláló- és illóolajok, intelligens és hagyományos kötszerek
- eszközfertőtlenítő szerek
- felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyógylámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)
- vizeletvizsgáló tesztsíkok, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különbéle), egyéb eszközök az inkontinens beteg ellátásához
- emésztőrendszeri gyorsesztek, anus-prea tartály
- vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (vércukormérő eszköz, tesztsík, PEN, egyszer használatos fecskendő, tű)
- hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)
- életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító
- decubitust megelőző és kialakult decubitus esetén használatos eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítövászon, CD lejátszó, kamera, rádió)
- író-, rajz-, filctollak, flipchart tábla, papír
- kül- és beltéri társasjátékok
- textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagfélésekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)
- kül- és beltéri sporteszközök

5.2 Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék.

1. Tanterem elmozdítható asztalokkal és székekkel

- a tankönyvlista szerinti tankönyvek
- projektor
- vetítövászon
- tanulóként egy számítógéppel felszerelt számítástechnikai labor egy központi nyomtatóval, fénymásolóval, melyre minden, a teremben lévő számítógépről lehet nyomtatni
- internet hozzáférés

2. A demonstrációs terem felszerelése

- kapaszkodóval és oldalráccsal felszerelt funkcionális betegágy
- lábtámasz
- kombinált éjjeliszekrény
- támlás szék
- gurulós fürdetőszék
- ülőke
- zsámoly
- spanyolfal
- előkészítő kocsi
- ágyazókocsi
- szennyesledobó kocsi
- gyógyszerszekrény
- textíliás szekrény
- gördülő WC-szék
- személymérleg magasság-mérővel
- badella (pedálos)
- veszélyes hulladék kezelésének az eszközei

3. Ágynemű és egyéb fehérnemű

- nagylepedő
- harántlepedő
- takaróhuzat
- párnahuzat
- kispárnahuzat
- matracvédő
- ágymatrac
- kispárna
- párna
- takaró
- pléd
- törölköző
- hálóing
- pizsama
- köntös
- papucs
- borogató- ruha
- mosdókesztyű
- konyharuha
- szennyeszák
- kényelmi eszközök

4. Az ápolás-gondozás eszközei

- műanyag tálca
- evőeszközkészlet
- étkészlet (tányérok)
- egyéni tálca étkezéshez

- pohárkészlet
- csészekészlet
- csőrös csésze vagy csőrös pohár
- nyakba akasztható előke
- kancsó
- üvegmosó
- mosdótál (kicsi és nagy)
- vödör
- vízhőmérő
- hőmérő
- szappantartó
- sampon, szappan, tusfürdő
- fésű, hajkefe
- hajszárító
- tükör
- fogkefe, fogkrém
- fogmosópohár
- körömkefe
- körömcsipesz
- körömolló
- hintőporos doboz
- egyszer használatos borotva
- egyszer használatos ápolási eszközök (pl. mosdókesztyű, bőrtisztító és bőrápoló eszközök)
- nylon köpeny

5. Váladékfelfogó és vizsgálatra küldésre szolgáló eszközök

- vesetál
- egyszer használatos köpöcsésze
- ágytál
- ágytálmosó kefe
- vizeletgyűjtő, férfi, női
- vizeletgyűjtőhez mosókefe
- Petri csésze
- széklettartály
- mérőhenger

6. Gumi eszközök

- gumikesztyű
- gumiujj
- gumilepedő
- katéterek
- termofoor
- jégtömlő
- sarok- és könyökgyűrű

7. Egyszer használatos eszközök

- fecskendő (2, 5, 10, 20 ml)
- inzulinfecskendő
- egyszer használatos tűk
- szájmaszk
- decubitus alátét
- inkontinencia betét
- vizeletgyűjtő zsák
- anus-prea tartály
- spatula

8. Laboratóriumi eszközök

- vércukorszint-mérő készülék
- tesztsík vércukorszint meghatározáshoz
- tesztsík vizelet meghatározáshoz
- kémcsövek

9. Gyógyszerek, vegyszerek

- gyógyszerek (bemutatáshoz, gyakorláshoz)
- fertőtlenítőszeres bőr- és eszközfertőtlenítéshez
- alkohol
- vazelin
- parafinolaj
- széles, antimikrobiális spektrummal rendelkező bőrfertőtlenítő oldat
- háztartási tisztító és fertőtlenítőszeres

10. Kötszerek

- vatta
- papírvatta
- gézpólya különböző méretben
- gyorskötöző pólya
- rugalmas háló
- öntapadó kötésrögzítő
- steril mull-lap különböző méretben
- rugalmas pólya
- izolációs takaró
- intelligens kötszerek

11. Egyéb eszközök

- vérnyomásmérő
- fonendoszkóp
- PEN
- lázmérő
- mérőszalag
- horgas csipesz
- anatómiai csipesz
- olló
- vattatartó
- szemcseppentő
- veszélyeshulladék-tároló
- inhaláló készülék
- napi, heti gyógyszerosztó doboz
- nyomtatványok

12. Az elsősegélynyújtás eszközei

- mentőláda, felszereléssel
- pléd
- lepedő
- sebimitációs készlet
- steril mullpólya különböző méretben
- steril mull-lap különböző méretben
- vatta
- papírvatta
- bőrfertőtlenítő szer (többféle)
- ragtapasz
- rugalmas hálókötészer különböző méretben
- steril gyorskötöző mullpólya különböző méretben
- rugalmas pólya
- sebösszehúzó tapasz
- kötszerkapocs
- biztosítótű
- kötszerolló
- olló
- anatómiai csipesz
- ledobó-tál
- tálka
- kesztyű
- kézfertőtlenítő
- papírtörölköző
- törölköző
- pneumatikus sín
- nyakrögzítő gallér
- háromszögletű kendő
- izolációs takaró
- reanimációs fantom
- lélegeztető ballon + arcmaszk
- egyszer használatos tubus
- hordágy

13. A gondozáshoz használatos eszközök

Háztartási- és konyhatechnikai eszközök

- konyhaszekrény
- konyhaasztal
- szék
- hűtőgép
- hűtőhőmérő
- tűzhely

- mikrohullámú sütő
- edénykészlet
- étkészlet
- tálkészlet
- szalvétatartó
- evőeszközökészlet
- tálca
- kancsó
- mércézett pohár
- pohárkészlet
- robotgép és egyéb konyhatechnikai eszközök: aprító, daráló, passzírozó
- konyhamérleg
- asztalterítő
- konyharuha
- kötény
- háztartási tisztítószer
- badella pedálos
- mérgezszekevény
- takarító eszközök (szivacs, kefe, vödör, seprű stb.)
- porszívó
- mosógép
- ruhaszárító
- vasaló
- vasalódeszka
- szobahőmérő

14. Gyógyászati segédeszközök

- bot
- támbot
- járókeret
- kerekesszék
- rollátor
- rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök

15. Eszközök a foglalkozás és aktivitás szervezéséhez

- TV
- videó lejátszó
- videokamera
- CD-, DVD lejátszó
- rádió
- társasjátékok (sakk stb.)
- kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.)
- eszközök papírmunkákhoz, rajzoláshoz (karton, festék, színes ceruza stb.)
- sporteszközök
- fejlesztést segítő eszközök

16. Egyéb eszközök

- védőruhák
- védőcipők
- tűzoltó készülék

17. Szemléltető eszközök

- csontváz
- szív falitábla
- vérkeringés falitábla
- emésztőrendszer falitábla
- agy falitábla
- egész test izomrendszer falitábla
- vese falitábla
- idegrendszer falitábla
- nemi szervek falitábla
- nyirokkeringés falitábla
- szétszedhető törzs moulage
- szív moulage
- fül moulage
- szem moulage
- agy moulage
- légúti moulage
- újraélesztő készülék

6. Kimeneti követelmények

6.1 Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A szociális, gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátások különböző intézményeiben kompetenciájának megfelelő esetekben önállóan és/vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával képes a segítségre szoruló egyén/család/csoport/közösség életvitelét támogató segítséget nyújtani. Tanulmányai alapján az egyéni, csoportos és a közösségi térben fellépő működési mechanizmusokat felismerve az indokolt és szükséges segítségnyújtási formára javaslatot tesz, a végrehajtásban önállóan vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával tevékenyen közreműködik. Krízis-, rendkívüli és katasztrófhelyzetben a szükséges beavatkozásokban utasítás szerint, kompetenciájának megfelelően részt vesz. Ismeri és ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások adminisztrációs feladatait. Munkájában a mindenkori jogszabályokban, szabályozókban, protokollokban, módszertani útmutatókban, illetve a szociális munka etikai kódexében előírtakat követve tevékenykedik. Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, alapvető köznyelvi kommunikációt folytat. Munkájában nagy gondot fordít a prevenció munkára, ehhez kapcsolódóan ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kapcsolatot tart és együttműködik a szociális és/vagy gyermekjóléti és gyermekvédelmi ápolás, gondozás, szervezés, tervezés folyamatában az érintett szakemberekkel, ellátottakkal, gondozottakkal és családtagjaikkal.	Ismeri a humán szolgáltatások rendszerét, a kapcsolatfelvételt, a kapcsolatfenntartás és kapcsolatlezárási lehetőségeit.	Törekszik az érzelmi stabilitása megtartására és a kiegyensúlyozott munkavégzésre.	Szakmai segítséggel kiválasztja az ellátottak és gondozottak érdekében a legmegfelelőbb együttműködési formát.
2	Útmutatás alapján az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható (szemléltető, fejlesztő, rekreációs) eszközöket készít, előkészít és használ.	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, fejlesztéséhez, rekreációjához felhasználható (szemléltető, rekreációs, fejlesztő) eszközöket, a csoportdinamikai jellemzőket.	Empátiával fordul az ellátottak és gondozottak, valamint családtagjaik felé. Egyes eszközök beszerzésénél és felhasználásánál figyelembe veszi a fenntarthatósági szempontokat.	Felelős az erőforrások hatékony felhasználásáért, figyelembe veszi az anyagi, személyi és tárgyi erőforrásokat a foglalkozások előkészítésében és megtartásában.

3	<p>Szakmai irányítás mellett a jogszabályok és a módszertani útmutatók alapján szakmai (adat- és információ-rögzítési, elemzési, tervezési) dokumentációkat készít papír alapon és elektronikusan.</p>	<p>Ismeri a szakmai dokumentációk (pl. sablonok, nyomtatványok, elemzési, fejlődést követő és tervezési dokumentumok) készítésének, kitöltésének formai és tartalmi követelményeit.</p>	<p>Törekszik a feladat megértésére, határidőre történő elkészítésére, motivált a végrehajtására, értékelve és mérlegelve, kritikusan kezeli és használja az információforrásokat. Törekszik arra, hogy tájékozódjon az egyes technológiák és eszközök hatékonyságának jellemzőiről, energiafogyasztásukról, környezeti hatásukról. Fontosnak tartja ezen jellemzők ismeretét.</p>	<p>Az adminisztrációs feladatokat önállóan, felelősséggel, a határidők betartásával végzi, önellenőrzéssel értékeli saját munkáját.</p>
4	<p>A munkavégzés során alkalmazza a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi, valamint a tűzvédelmi és környezetvédelmi előírásokat. Szükség szerint elsősegélyben részesíti a rászorulókat.</p>	<p>Ismeri a munka- és balesetvédelmi, a tűzvédelmi és környezetvédelmi, valamint az elsősegély- és közegészségügyi előírásokat.</p>	<p>A munkavégzése során a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi, valamint a tűzvédelmi és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat betartja.</p>	<p>Munkára képes és alkalmas állapotban, szabálykövető módon vesz részt a munkavégzésben. Felelősséget vállal a veszélyhelyzet megoldásában.</p>
5	<p>A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódexe vonatkozó pontjainak megfelelően kezeli, a gondozással kapcsolatos titoktartási kötelezettségeket betartja.</p>	<p>A személyes adatok védelmével kapcsolatos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat ismeri, a jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségeinek eleget tesz.</p>	<p>Tiszteletben tartja az állampolgári jogokat, a védelem alá eső adatok, információk birtokosaként elkötelezett azok megőrzése iránt. Alkalmazza az "integritás és bizalmas jelleg" alapelveit.</p>	<p>Felelős munkavégzése során és a magánéletében a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és kezeléséért.</p>
6	<p>Felismeri a különböző életkorok élettani, fejlődéslélektani sajátosságait és a</p>	<p>Ismeri a különböző életkorok élettani, fejlődéslélektani</p>	<p>Kész a közös munkára, másokkal megosztja szakmai elméleti és gyakorlati</p>	<p>Felelős az ellátottak és a gondozottak életkori, mentális állapota és fejlettségi</p>

	fejlődésben jelentkező elmaradásokat, akadályozottságokat.	jellemzőit, egészségügyi rizikóit és a prevenció, korrekció lehetőségeit.	tudását, felhalmozott tapasztalatait.	szintje szerinti ellátás, gondozás megválasztásáért, az alkalmazott beavatkozásokért.
7	Felismeri és azonosítja a személyeket és csoportokat veszélyeztető helyzeteket, ezeket jelzi közvetlen felettesének.	Ismeri a krízis, krízisintervenció fogalmát és a konfliktuskezelés módszereit.	Keresi az együttműködés lehetőségét, és felismeri a helyzetből fakadó szerepét.	Maradéktalanul betartja a szociális munka etikai kódexét, viselkedéskultúrájával azt képviseli.
8	Érthetően kommunikálja a kreatív javaslatait az ellátás / gondozás kapcsán, ötleteit megosztja munkatársaival.	Ismeri a kommunikáció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációban.	Véleményét, szakmai álláspontját felelősséggel képviseli.	Egyéni és team munkában a saját kompetenciahatárok figyelembevételével végzi feladatait.
9	Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet-típusait, a kommunikációs stílusokat és az asszertív kommunikációs eszközöket.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze. Asszertív módon kommunikál.	Az ellátottak, gondozottak egészségi, életkorbeli és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről.
10	Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol, képes munkakörének legfontosabb idegen nyelvi szakmai kifejezéseit azonosítani.	Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szókinccsel, nyelvtani tudással rendelkezik.	Nyitott, érdeklődő az adott nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt.	Egészségügyi dokumentáció értelmezésében és a saját tevékenysége dokumentálásában az orvosi latin szakkifejezéseket megfelelően használja.
11	Megérti és alkalmazza a szakmai felada-	Ismeri a szakmájához kapcs-	Nyitott a személyiségfejlesztésre.	Az irányadó szociális ágazati és intézményi

	tok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	lódó alapvető szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Szakmailag elhivatott, magatartása szabálykövető.	iránymutatások szerint végzi saját tevékenységét.
12	A saját és az ellátottak / gondozottak érdekeit munkavégzése során képviseli. Alkalmazza az érdekérvényesítés módszereit.	Ismeri a szakmai érdekképviselő szintjeit és fórumait. Ismeri az alapvető emberi, gyermeki ellátotti és betegjogokat. Ismeri az érdekérvényesítés módszereit.	Elhivatott az emberi jogok védelmére és azok érvényesítésére.	Önállóan felismeri a jogsérelmet, kompetenciájába tartozóan teszi meg javaslatait a sérelem megszüntetésére.
13	Megérti és alkalmazza az énvédelmi technikákat és módszereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén.	Ismeri az énvédő mechanizmusokat, a rekreációs technikákat és módszereket. Rendelkezik alapvető önismerettel, reális önképpel.	Nyitott önmaga megismerésére. Fogékony a személyiség típusok azonosítására.	Képes az önálló személyiségfejlődésre az elsajátított módszerek és technikák alapján. Lelki egészsége karbantartására különböző rekreációs technikákat alkalmaz és gyakorol.
14	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.	Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formákat és módszereket, tisztában van az etikus médiahasználat szabályaival.	Törekszik a mindennapi munkája során használt informatikai eszközöket kezelni, alkalmazni, beállítani. A jelentkező problémákat közvetlen felettesének jelzi.	Munkája során betartja az etikus médiahasználat szabályait, eszerint jár el. Betartja az adatkezelési szabályokat.
15	Szakmai dokumentációkat, szabályozókat, protokollokat értelmez és használ munkavégzése során.	Átlátja az alapvető szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátási formákat.	Elsődlegesnek tartja az ellátottak szükségleteinek kielégítését.	Betartja a szakmai előírásokat, naprakészen, pontosan vezeti az előírt dokumentációkat.

16	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódva képes az önképzésre.	Ismeri a folyamatos képzés, továbbképzés lehetőségeit, az élethosszig tanulás célját.	Nyitott és fogékony a szakmai és a környezetében zajló változásokra.	Másokkal együttműködve járul hozzá a szakma, az intézmény fejlődéséhez.
17	Azonosítja az életmód átalakulásával kapcsolatos kockázatokat és dilemmákat.	Társadalomismereti, szociológiai ismeretei alapján egyének, családok, közösségek működésében a különböző életmódok hatásait ismeri.	Nyitott a különböző élethelyzetek, életformák megismerésére, tiszteletére.	Felelősséget vállal a segítő tevékenység során végzett munkájáért.
18	Értelmezi a társadalomban megjelenő gyakori betegségekről készült kimutatásokat és a betegségek rizikófaktorait. Háromdimenziós anatómiai atlasz segítségével modellezi az emberi test felépítését.	Ismeri a társadalom leggyakoribb népbetegségeit, azok rizikófaktorait, a társadalomban kialakult egészségkultúrát, az egészségmegőrzés módszereit. Ismeri a háztartások számára ajánlott házipatika összetételét. Ismeri az emberi test holisztikus egyensúlyát (testi, lelki, mentális területek).	Környezete számára mintát mutatva egészségtudatosan és környezettudatosan él. Törekszik saját maga és közvetlen környezete megóvására. Törekszik a saját testi, lelki és mentális egészségének megőrzésére.	Instrukciók alapján adatokat keres a társadalom egészség kultúrájáról, környezettudatos magatartásáról és a népbetegségekről.

6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Munkavégzése során alkalmazza a szakmai protokollokat.	Ismeri a gondozással kapcsolatos alapvető szakmai fogalmakat.	Törekszik a gondozási feladatait hibátlanul elvégezni. Ismeri a hulladék és veszélyes hulladék kezelésének módját, szabályait.	Felelősséget vállal az általa elvégzett gondozási (a testi higiénével, a környezet rendbetételével kapcsolatos) feladatokért.

2	Segítő feladata során használja az értékrend, a tervezés és a képessé tevés kompetenciákat.	Ismeri a szociális munka értékeit, a beavatkozás lehetőségeit.	Tiszteli az ember egyéniségét, értékeit.	Segítséggel végzi el a feltárt szociális problémák megoldását.
3	Alkalmazza munkájában a szociális törvény előírásait.	Ismeri a szociális alap-és szakosított ellátási formákat, azok működési rendjét.	A szociális ágazat jogszabályait betartja.	Önállóan értelmezi és alkalmazza a szakmai jogszabályokat.
4	Az intézményi ellátottaknak munka- és terápiás jellegű foglalkozásokat szervez a munkatervben meghatározottak szerint.	Ismeri a foglalkoztatási formákat, azok jogszabályait, elveit, céljait, eszközeit.	A hatékony foglalkoztatás érdekében jó gyakorlatokat gyűjt és alkalmaz.	Önállóan értékeli az egyes foglalkoztatási formákban végzett munka eredményét az ellátotti csoportban.
5	Szervezi a gyermekek napi tevékenységét, szabadidős programjait, a kommunikációjuk elősegítését szolgáló tevékenységeket, a tanulási képességeiket fejlesztő elfoglaltságokat.	Ismeri a gyermekjóléti- és gyermekvédelmi ellátás alapfeladatait, alkalmazza a gyermekek védelmét szolgáló szabályokat.	Továbbfejleszti, mélyíti módszertani tudását a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás szakterületén.	Önállóan szervezi meg a feladatkörébe tartozó programokat, és felelősséget vállal az azokért.
6	Alkalmazza a foglalkoztatás módszereiről megszerzett tudását.	A foglalkoztatás jogszabályi előírásait ismeri, követi annak változásait.	Szem előtt tartja a foglalkoztatottak munkavégzéshez kapcsolódó érdekeinek érvényesülését.	Csoportja foglalkoztatással kapcsolatos munkájáért teljeskörűen felelősséget vállal.
7	Bekapcsolódik a gondozási terv elkészítésébe és megvalósításába.	Elkészíti a foglalkoztatási szakterülethez kapcsolódó előírt dokumentációt.	Törekszik a pontos munkára, a munkatervben előírt határidőket betartja.	Képes az önellenőrzésre, munkája korrekciójára.
8	A szociális problémákat felismeri, a problémákat elemzi, és feltárja a probléma kiváltó okait, majd javaslatot tesz a megoldásra.	Tisztában van a társadalom szociális problémáival.	Elfogadja a szakmai elveket.	Másokkal együttműködve, előírásnak megfelelően megoldja a rábízott feladatokat.

9	Munkatársaival megszervezi a különböző szakmai rendezvényeket, akciókat.	Ismeri a különböző infokommunikációs eszközök használatát.	Igénye van a körültekintő, pontos szakmai feladatellátásra. Alkalmazza a környezetvédelmi és energiagazdálkodási előírásokat.	A saját kompetenciájába tartozó ügyekben önállóan hoz döntéseket.
10	Az egyéni segítségnyújtást kérők problémáira reagál, arra megoldást javasol.	Munkatársaival együtt kiválasztja a megfelelő módszereket a segítő tevékenységhez.	Módszertani kultúráját folyamatosan fejleszti.	A különböző helyzetekben élő emberekkel empatikus, toleráns, segítőkész.
11	Segítséget nyújt az ellátottaknak a mindennapi életvitelük során szükséges gondozási, ápolási, foglalkoztatási tevékenységekben.	Meghatározza a tevékenységeknek az ellátottak számára leginkább megfelelő sorrendiségét.	Tiszteletben tartja mások elképzeléseit, döntéseit.	Felelős a másokkal együtt, az ellátottak egyéni szükséglete kielégítése érdekében meghozott döntésekért.
12	Kiválasztja magának a legmegfelelőbb önképzési lehetőségeket.	Ismeri a számára legmegfelelőbb módszereket, amellyel önmaga szakmai fejlődését elősegíti.	Érdeklődik a szociális szakterület új ismeretei iránt a szakajtóban, szakirodalomban, lehetőség esetén konferenciákon, szakmai beszélgetéseken, továbbképzéseken vesz részt.	Javaslatokkal támogatja a korszerű, szakmájához tartozó segítő technikák bevezetését.
13	Megtervezi a feladatmegoldás folyamatát, elvégzi a minőségbiztosítással és a szakmai protokollokkal kapcsolatos adminisztratív feladatokat.	Az elektronikus felületen adminisztrációs feladatokat tud ellátni.	Igénye van digitális kompetenciáinak fejlesztésére.	Önállóan építő jellegű javaslatot tesz a minőségbiztosítási feladatok megoldására.
14	Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol. Szóban és írásban is ért	Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szó-	Nyitott, érdeklődő az idegen nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt, szókincsének bővítése motíválja.	Önállóan képes idegennyelvi ismeretét a kommunikációs helyzetekben alkalmazni

	hető módon kifejezi magát alapszinten.	kinccsel, nyelvtani tudással rendelkezik.		
15	Alkalmazza a szociális rehabilitáció eszköztudását.	Ismeri a rehabilitáció szakterületeit, azok alkalmazásának lehetőségeit.	Elkötelezett a társadalmi befogadás elősegítésében.	A szakmai team munkájában együttműködő.
16	Tájékoztatást nyújt a gyógyászati segédeszközökről, azok beszerzéséről, alkalmazásukról.	Ismeri a gyógyászati segédeszközök fajtáit, beszerzési módjait.	Elfogadja és tiszteletben tartja az egyén saját döntéseit.	Önállóan képes megismertetni az igénybevevővel az eszközök használatát.
17	Javaslatot tesz szociális támogatások igénybevitelére.	Ismeri a pénzügyi és természetbeni támogatások igénylési módjait.	Bizalmasan kezeli a birtokába jutott információkat.	Önállóan képes a hivatalos ügyek elindítására, végigvételére.
18	A kríziskezelés folyamatába be tud kapcsolódni, az állapot okának feltárásában közreműködik, megoldási stratégiát alakít ki.	Fel tudja ismerni a krízishelyzeteket.	Empatikus magatartást tanúsít.	Segítségrel képes az egyént kimozdítani krízisállapotából.
19	Szakszerűen elvégzi az alapápolási feladatokat.	Az alapápolási protokollokat ismeri.	Kész a közös munkára a gondozó, ápoló team tagokkal.	Kollégáival együttműködve végez gondozási, ápolási feladatokat.
20	Alkalmazza a fogyatékkal élő személyek integrációs lehetőségét. Küzd a szegregáció ellen.	Ismeri az integrációt támogató jogszabályokat. Ismeri a társadalmi és lokális integrációs lehetőségeket.	Megnyilvánulásaival tükrözi az integráció és inklúzió elveivel való azonosulását.	Segítségrel szervezi az integrációt elősegítő érzékenyítő programokat.
21	Az ellátást igénybevevők gyógyszereléssel kapcsolatos nehézségeit feltárja.	Ismeri a gyógyszerek fajtáit, beadási módjait.	Szem előtt tartja a gyógyszerelés szükségességét, és segíti az ápolói csoport munkáját abban, hogy az ellátottal is elfogadjassák azt.	Diplomás ápoló irányításával segítséget nyújt a gyógyszeres terápia megvalósításában.

22	Alkalmazza a prevenció eszközeit munkája során.	Ismeri az egészséges emberi test felépítését, működését, élettanát.	Tudatosan küzd az egészségkárosító hatások ellen.	Önállóan megszervezi és lebonyolítja az egészségmegőrző előadásokat, programokat, a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi feladatok ellátása mellett.
23	Együttműködik a sérült gondozottak, ellátottak fejlesztése, rehabilitációja, társadalmi elfogadása, beilleszkedése érdekében a szakemberekkel, intézményekkel, érdekképviselőkkel.	Ismeri az ember biológiai fejlődésének szakaszait, az eltérő fejlődési ütem vagy fogyatékosság jellemzőit, az ezekre utaló jeleket.	Toleráns módon és empatikusan fordul a sérült személyek irányába.	Segítséggel meghatározza a sérült ember speciális helyzetéből adódó egyéni szükségleteit.
24	Segítséget nyújt a gyermekek és vérszerinti családjaik számára a megismert ellátási formákkal.	Ismeri a gyermekvédelem mai rendszerét, működését, jogszabályi meghatározottságát.	Szem előtt tartja a gyermekekről való gondoskodás szabályait.	Segítő tevékenysége során a kompetenciájába tartozó feladatokat önállóan ellátja.
25	Elemzi az ellátottak helyét az intézményi struktúrában, a jogosultságok érvényesítésének lehetőségeit és akadályait.	Érti a gyermekjóléti- és gyermekvédelmi ellátó rendszer célját, ismeri a gyermekjóléti- és gyermekvédelmi ellátórendszer intézményeit.	Érzékeny a gyermekek sérelmére történt esetekre.	Segítséget igénybe véve tudja meghatározni a gyermekjóléti- és gyermekvédelmi rendszerbe kerülő gyermek ellátásának megfelelő módját.
26.	Felkészült azon ellátási formára, ahol a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani.	Korszerű nevelési ismeretei vannak a napközbeni gyermekfelügyelethez, mint speciális munkaterülethez kapcsolódóan.	Türelmes, megértő magatartású a konfliktusos helyzetekben.	Önállóan végzi segítő tevékenységét a kompetencia határok betartásával, előítélet-mentesen, az emberi méltóság és az eltérő vélemények tiszteletben tartásával.

7. Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **A segítő foglalkozás alapismeretei**

7.2.2 A vizsgatevékenység leírása

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- szakmai személyiségfejlesztés (kommunikációs készségfejlesztés, viselkedéskultúra, reális énkép, konfliktuskezelés)
- általános pszichológiai, fejlődéslélektani és szociálpszichológiai ismeretek
- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer
- egészségügyi alapismeretek (az emberi test, népegészségtani, gyógyszeres alapismeretek, egészségkultúra, környezetvédelem)
- elsősegélynyújtási alapismeretek
- társadalomismeret (társadalomismeret alapjai, demográfiai és népesedési alapismeretek, az emberi szükségletek rendszere, a mai magyar társadalom, család és háztartás)
- szociális ismeretek (humán szolgáltatások, szociális ellátórendszer és intézményei, szociális gondoskodás)

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor (tesztlap), amely tartalmaz 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.)
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.)
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válaszlehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondatkiegészítés (A mondatkiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése)

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30 %

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

- szakmai személyiségfejlesztés (kommunikációs készségfejlesztés, viselkedéskultúra, reális énkép, konfliktuskezelés): 10%
- általános pszichológiai, fejlődéslélektani és szociálpszichológiai ismeretek: 10%
- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer: 20%
- egészségügyi alapismeretek (az emberi test felépítése, népegészségtani, gyógyszeres alapismeretek, egészségkultúra, környezetvédelem): 20%
- elsősegélynyújtási alapismeretek: 15%
- társadalomismeret (társadalomismeret alapjai, demográfiai és népesedési alapismeretek, az emberi szükségletek rendszere, a mai magyar társadalom, család és háztartás): 5%
- szociális ismeretek (humán szolgáltatások, szociális ellátórendszer és intézményei, szociális gondoskodás): 20%

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás tevékenységformái**

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A gyakorlati vizsgatevékenység két vizsgarészből áll.

- 1. vizsgarész: Portfólió:** A tanuló szóbeli előadással kísért prezentáció keretében bemutatja a személyes érdeklődését és motivációját az ágazat, valamint a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi segítő szakmák iránt. A prezentációt előzetesen megküldi a vizsgát szervező szakképző intézménynek a vizsga előtt 10 nappal.
- 2. vizsgarész: Demonstráció:** Az ágazati alapoktatásban elsajátított szociális ágazati ismeretei alapján a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja a leírt feladat végrehajtását (demonstráció).

1. vizsgarész leírása: Portfólió

- Minimum 10, maximum 15 diából álló prezentáció elkészítése, melyet a tanuló a vizsga előtt 10 nappal lead az ágazati alapvizsgát szervező szakképző intézménynek.
- A tanuló a prezentációt a vizsga során személyesen, a vizsgabizottság előtt bemutatja, legfeljebb 20 percen belül. A vizsgabizottság, értékelése kialakításához a prezentáció bemutatása előtt feltett kérdésekre kapott válaszokat is értékeli, melyekre a tanuló legfeljebb 10 percen belül válaszol.

Elvárás, hogy fotódokumentáció, szkennelt dokumentum csak abban az esetben szerepeljen, ha az releváns és szükséges az előadás szempontjából. Nem a tanulóról készült fénykép, valamint személy(ek)et ábrázoló fotó, szerzői jog, szabadalom, védjegy alatt álló művek esetén a forrás, illetve hozzájárulás megjelölése szükséges.

A prezentáció elsődlegesen a tanulók személyes érdeklődését, attitűdjét, kommunikációs készségét, képességét hivatott bemutatni. A tanulónak a vizsgabizottsággal folytatott szakmai kommunikációja egészíti ki a gyakorlati vizsgatevékenységet.

2. vizsgarész leírása: Demonstráció

Az ágazati alapoktatásban elsajátított ápolás, gondozás, szabadidő-szervezés, foglalkoztatás, adminisztráció, elsősegélynyújtás és közegészségügyi tanulási eredmények alapján a

tanuló a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja egy leírt feladat végrehajtását (demonstráció) tantermi körülmények között. A tevékenységlistának legalább 20 eleműnek kell lennie. Egy adott tevékenység legalább 2, legfeljebb 4 témakör ismereteit és képességeit tartalmazza.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 50 perc (1. vizsgarész 30 perc, 2. vizsgarész 20 perc)

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 %

A vizsgarészek aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül:

1. vizsgarész: 30 %
2. vizsgarész: 70 %

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. vizsgarész értékelési szempontjai: Portfólió

Értékelési szempontok:

- Szakmai tartalom minősége: szakszerűség, tényszerűség, tárgyyszerűség, érdeklődést keltő jelleg. Mértéktartóan saját tapasztalat/élmény/vélemény is helyet kap(hat) a szakmai tartalom kifejtésében. A prezentáció megfelelő, ha a tanuló a hozzászólásokra, kérdésekre tartalmi válaszokat ad, a tanuló reagálása minőségi. (50 %)
- Előadói stílus: felkészültségével, alkalomhoz illő megjelenésével, magatartásával, előadásmódjával, érdeklődésével, kérdésekre adott válaszaival kifejezi a tanuló a bemutatott prezentáció tartalmával való azonosulását, előadása közben a szaknyelvet használja. (25 %)
- Prezentáció/szemléltetés: a diaképek rendezettsége, funkcionalitása, a színek és betűméret megfelelősége, a verbális kommunikáció támogatja a prezentációt/szemléltetést; helyesírás, nyelvhelyesség, a prezentáció összképe, igényessége. (25 %)

2. vizsgarész értékelési szempontjai: Demonstráció

Az alábbi szempontsor mentén szükséges megfigyelni és értékelni a gyakorlati munkavégzés szakszerűségét, minőségét, eredményességét:

- a munkaterület előkészítése, a munkavégzéshez való előkészületek és felkészülés minősége (15%);
- higiéniai szabályok betartása (15%);
- kivitelezés/megvalósítás módjának és ütemezésének megválasztása, szakszerű kivitelezés (20%);
- megismert szakmai protokoll betartása (15%);
- a kommunikáció formája, módja, minősége, a verbális és nonverbális kommunikáció összhangja (15%);
- odafigyelés, türelem, udvariasság, empátia (10%);
- kompetenciahatárok betartása (5%);
- a szükséges dokumentáció vezetése (5%).

7.3.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.3.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.4 Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR- szám	FEOR megneve- zése	Alapvizsgával betölthető munka- kör(ök), tevékenységek
Szociális	-	-	-

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8. A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1 Szakma megnevezése: **Szociális és rehabilitációs szakgondozó**

8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.2.1 A szakmai vizsga megkezdésének feltétele a portfólió elkészítése, valamint a vizsgaközpontnak történő leadása a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 10 nappal. A vizsgaközpont a portfólió leadására korábbi időpontot is meghatározhat.

8.2.2 Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.2.3 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.3 Központi interaktív vizsga

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Szociális és rehabilitációs szakgondozó szakmai ismeret**

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgafeladat a szociális és rehabilitációs szakgondozó szakma képzési és kimeneti követelményeiben meghatározottak alapján készül el, célja a szakirányú oktatás szakmai követelményeinek mérése (képesség, tudás, attitűd, felelősség-autonómia).

A központi interaktív vizsga egy feleletválasztós teszt sor, amely az alábbi feladattípusokat tartalmazza:

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között meg kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítás az egyik fogalomra, a másik fogalomra, illetve mindkét fogalomra, vagy egyik fogalomra sem vonatkozik.)
- Relációanalízis (A tesztkérdés helyes megválaszolásához gondosan el kell olvasni a megadott összetett mondatot, amelynek az első része egy állítást tartalmaz, mely lehet igaz vagy hamis, a mondat második része pedig egy indoklást tartalmaz, mely ugyancsak lehet igaz vagy hamis. Amennyiben mindkét mondatrész igaz, eldöntendő az is, hogy az indoklás magyarázza-e vagy sem az állítást. Mindezek figyelembevételével az összefüggés-elemző, illetve relációanalízis típusú tesztkérdésekben öt kombináció adódik, melyek közül a helyeset meg kell találni, és annak betűjelét megadni.)
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Egy kérdéshez négy meghatározás tartozik, melyek közül az egyik helytelen állítás. A helytelen válasz betűjelét kell megjelölni.)
- Mondatkiegészítés (A Mondatkiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melynek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az ezek helyére – előre meghatározott értékkészletből – választott szó teszi igazzá a mondatot.)
- Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelyeknél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis (H).
- Fogalom definíció (A vizsgázó 10 db fogalmat definiál oly módon, hogy előre meghatározott értékkészletből kiválasztja a fogalomnak megfelelő definíciót.)

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 40%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység leírásában szereplő feladattípusokból egybefüggő feladatsor készül, ahol a vizsgatevékenységen elérhető maximális pontszám az alábbiak szerint oszlik meg:

Egyszerű választás – 5 db kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Asszociáció – 5 db kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Relációanalízis – 5 db kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Hibakereső egyszerű választás – 5 db kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Mondatkiegészítés – 5 db kérdés, jó válasz esetén kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Igaz-hamis – 5 db kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben

Fogalom definíció – 10 db definíció, jó válasz esetén definíciónként 2 pont, összesen 20 pont értékben

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám 40%-át elérte.

8.4 Projektfeladat

8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Szociális és rehabilitációs szakgondozó projektfeladat**

8.4.2 A vizsgatevékenység leírása

A. Portfólió készítése

B. Gyakorlati vizsgafeladat

A. Portfólió készítése

A vizsgarész aránya a projektfeladaton belül: 30%

A portfólió kötelező elemei:

- Egy, a képzés ideje alatt – bármely, a szakirányú oktatás követelményeiben szereplő ápolás, gondozás, foglalkoztatás, rehabilitációs gyakorlat során – elvégzett konkrét szakmai gyakorlat pontos leírása (a gyakorlat célja, menete, az eredmény bemutatása, értékelése).
- Külső helyszínen megvalósított szakmai gyakorlaton végzett tevékenységről a tevékenységvezető személy írásos szakvéleménye.
- Iskolai előmenetel bemutatása: az év végi eredmények bemutatása, a szakmai fejlődésre fókuszálva (reflexiók és önértékelés).
- Közösségi munka bemutatása, dicséretetek, ajánlások csatolása.

Választható elemek:

- Szakmai versenyek és eredményeik bemutatása, amelyeken a tanuló részt vett. Szakmai események bemutatása, amelyeken részt vett a tanuló: konferencia, műhelymunka, szakmai bemutatók, szakmát népszerűsítő rendezvények.
- Önkéntesként végzett tevékenység bemutatása.

A vizsgarész értékelése:

A vizsgázónak a kész portfóliót legkésőbb a projektfeladat megkezdése előtt 30 nappal le kell adnia a szakképző intézménynek. A leadott portfóliót egy, a tanulót oktató szaktanárnak vagy gyakorlati oktatónak az aláírásával hitelesítenie kell.

Az értékelés részei:

Formai szempontok (30%)

- áttekinthető
- igényesen összeállított
- terjedelme megfelelő (a prezentáció maximum 20 diából áll)

Szakmai szempontok (40%)

- nem tartalmaz szakmai tévedéseket, hibákat
- a szakmai nyelv használata igényes

A portfólió szóbeli bemutatása (30%)

- előadásmód
- időkeret betartása
- a szakmai nyelv használata

B. Gyakorlati vizsgafeladat

A vizsgarész aránya a projektfeladaton belül: 70%

A vizsgafeladat megnevezése: Napi ápolási, gondozási, rehabilitációs és foglalkoztatási feladatok

A szakmai oktatás során megszerzett tudás bemutatása a vizsga helyszínén.

A vizsgázó a vizsgaközpont által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja az adott tevékenységet. A tevékenységlistának legalább 15 eleműnek kell lennie. A listában szereplő egy adott tevékenység a szakirányú oktatás szakmai követelményeinek legalább 2, legfeljebb 3 képességét, tudáselemét méri.

A gyakorlat elvégzése után a vizsgázó szakmai beszélgetés keretében válaszol a vizsgabizottság által feltett szóbeli kérdésekre a gyakorlatban szerepelt alapszervezetek és a gyakorlathoz kapcsolódó balesetvédelmi ismeretek témáiban.

A vizsgarész értékelése:

- kommunikáció formája, módja, minősége a gondozottakkal (20%)
- a munkavégzésre való előkészítés és felkészülés minősége (20%)
- a szakmai protokoll betartása (25%)
- a kompetenciahatárok betartása (20%)
- szükséges dokumentáció vezetése (15%)

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: "A" rész: 30 perc, "B" rész: 30 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 60%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám 40%-át elérte.

- 8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:
A tevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan álljon rendelkezésre.
- 8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:
A feladatsorok végrehajtásához szükséges eszközök, amelyek a képzési és kimeneteli követelmények 5.2. pontjában vannak meghatározva
- 8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -
- 8.8 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani:
ágazati alapvizsga: 20%, szakmai vizsga: 80%
- 8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -
- 9. A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -**

Jelen képzési és kimeneti követelmény alkalmazása a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 11.§ (4) bekezdése alapján a jóváhagyás napját követő naptól kötelező.

Csák János
kultúráért és innovációért felelős miniszter nevében és megbízásából